

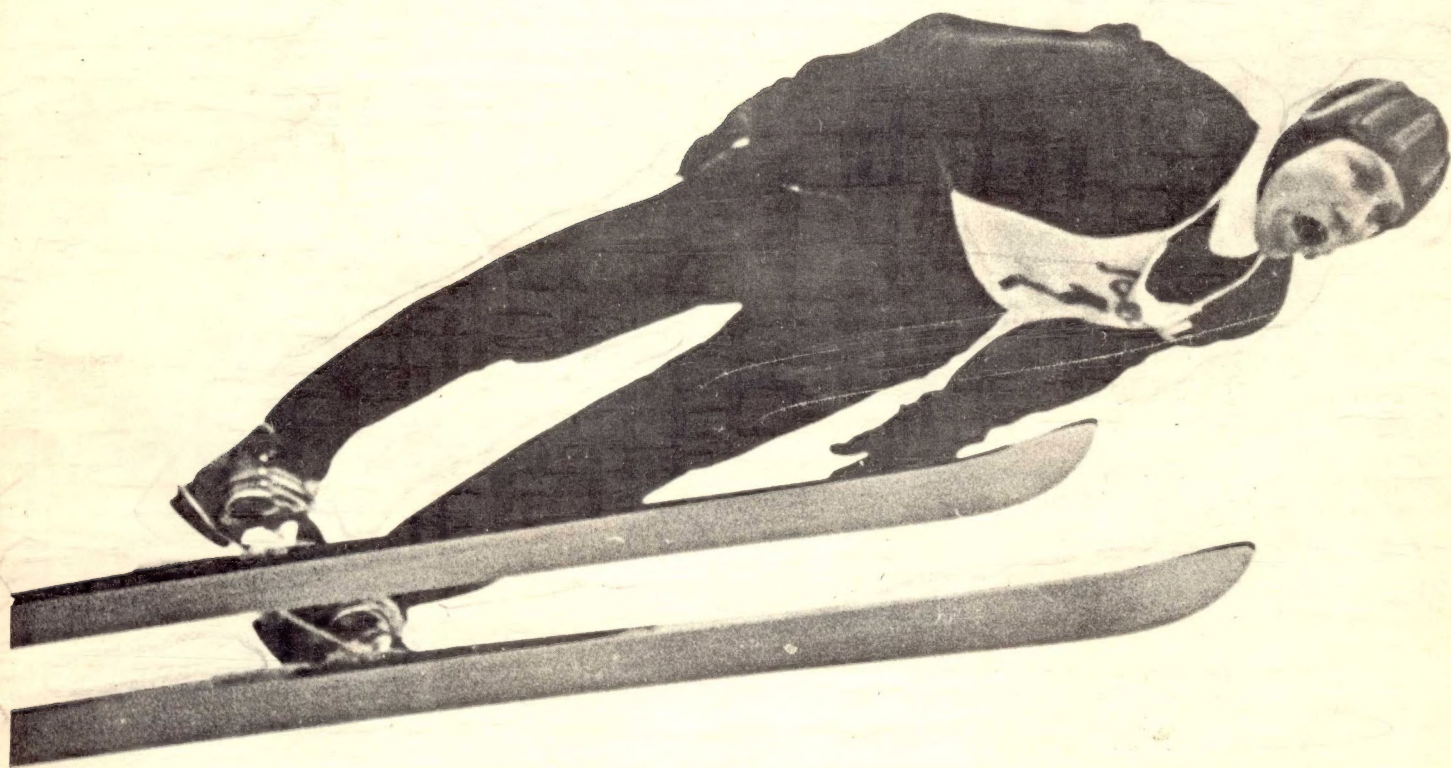
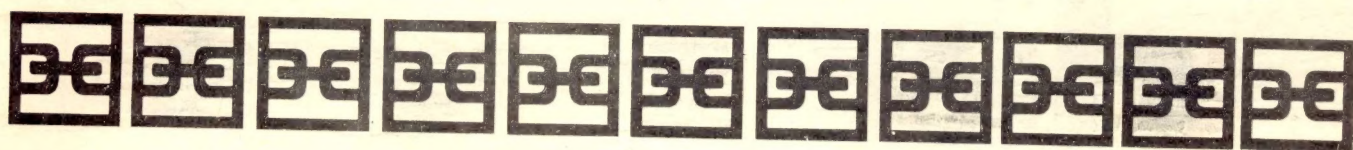
KR. 3,50

BINDE - LEDDET

ELEVORGAN VED
STONGLANDET SKOLE

9392 Stonglandseidet

November 1973

Av innholdet nevnes :

'Pirater på Yttersida – Fritidsaktivitetene – Forplantningslære
Det nye menighetsrådet – Intervju med Per Sandengen
HOWARDS – Kjøkkenkroken – Kino i Skrolsvik Fort

tiden for den gode bok

Hans Kr. Eriksen

Vandrere i grenseland

Hans Kr. Eriksen forteller om kvenene og deres historie med varme og vid kunnskap. Han lar oss møte ætlinger av dette tapre folket og henter fram et lite kjent kapittel i norgeshistorien som han evner å presentere medrivende og nært.

Illustrert av forfatteren
med fotografier

tiden

Hans Kr. Eriksen

Vandrere i grenseland

TIDEN

Redaksjonelt

I første halvdel av oktober forfattet klasse 9 A en resolusjon mot Englands opptreden ved den islandske kyst. Resolusjonen gikk så rundt i ungdomsskoleklassene og på lærerværelset slik at de elever og lærere som var enige i anklagen mot England, kunne skrive under den. Nesten 100 % støttet saken. Brevet ble så oversendt den engelske ambassade i Oslo. Vi får tro at de har formidlet den videre til rette vedkommede.

I forrige nummer av BINDELEDDET hadde vi en ganske omfattende artikkel om Islands 50-mils grense. Resolusjonen som ble forfattet og underskrevet på Stonglandet Skole skulle selvfølgelig være med der. En beklagelig feil gjorde at den falt ut, og vi tar den derfor med her:

TIL DEN ENGELSKE REGJERING.

VI VIL GI UTTRYKK FOR VÅR SYMPATI MED ISLENDINGENE,
VI PROTESTERER PÅ AT DERE

VI PROTESTERER MOT AT DERE ØDELEGGES RESSURSER SOM
EN HEL VERDEN ER INTERESSERT I Å BEVARE.

VI REAGERER PÅ AT ET NATO-MEDLEM ANGRIPER ET ANNET.
VI FORDØMMER BRUKEN AV VOLD OVERFOR EN LITEN NASJON.
VILLE DERE HA GJORT DET SAMME MOT OSS ?

ELEVER OG LÆRERE VED STONGLANDET SKOLE I TRANØY KOM-
MUNE.

Fiskerispørsmålet er ikke blitt mindre viktig nå. Våre egne fiskere har fått føle de utenlandske konkurrentene på en nokså brutal og dramatisk måte.

Redaksjonen av BINDELEDDET støtter fiskerne i deres krav, og mener at de utenlandske sjørøvere må stoppes.

I dette nummer publiserer vi bl.a. det telegrammet som ble laget under krisemøtet på Finnsnes i slutten av oktober, og oversendt regjeringen. Deler av telegrammet har vært offentliggjort i pressen tidligere.

REDAKSJONEN.

BINDELEDDET

elevorgan ved

STONGLANDET SKOLE

9392 Stonglandseldet

Postgiro 3 69 20 68

Nr. 3 1973 3. årg.

Redaksjonen:

7.klasse:

BØRGE ANDREASSEN
GEIR LARSEN
KÅRE NILSEN
AUD ROCHMANN

8.klasse:

HANNE KARI EDVARDSEN
GEIR JENSSEN
TOVE KARLSEN
TERJE NILSEN
KRISTIN OLSEN

Klasse 9B:

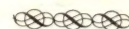
KJELL ELISEUSSEN
PER HANSSEN
HEIDI TOBIASSEN

Klasse 9A:

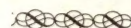
KNUT ROAR HANSSEN
HELGE MAGNE ROCHMANN
KOLBJØRN RYDNINGEN
ANN HELEN STANGNES
ANNE SVENDSEN
KNUT JARL UTENG

Lærere:

TOR EGIL LUND
KJELL NERGÅRD

UTGIVEREN AV DETTE BLADET
ER ELEVRÅDET VED STONGLAN
DET UNGDOMSSKOLE.

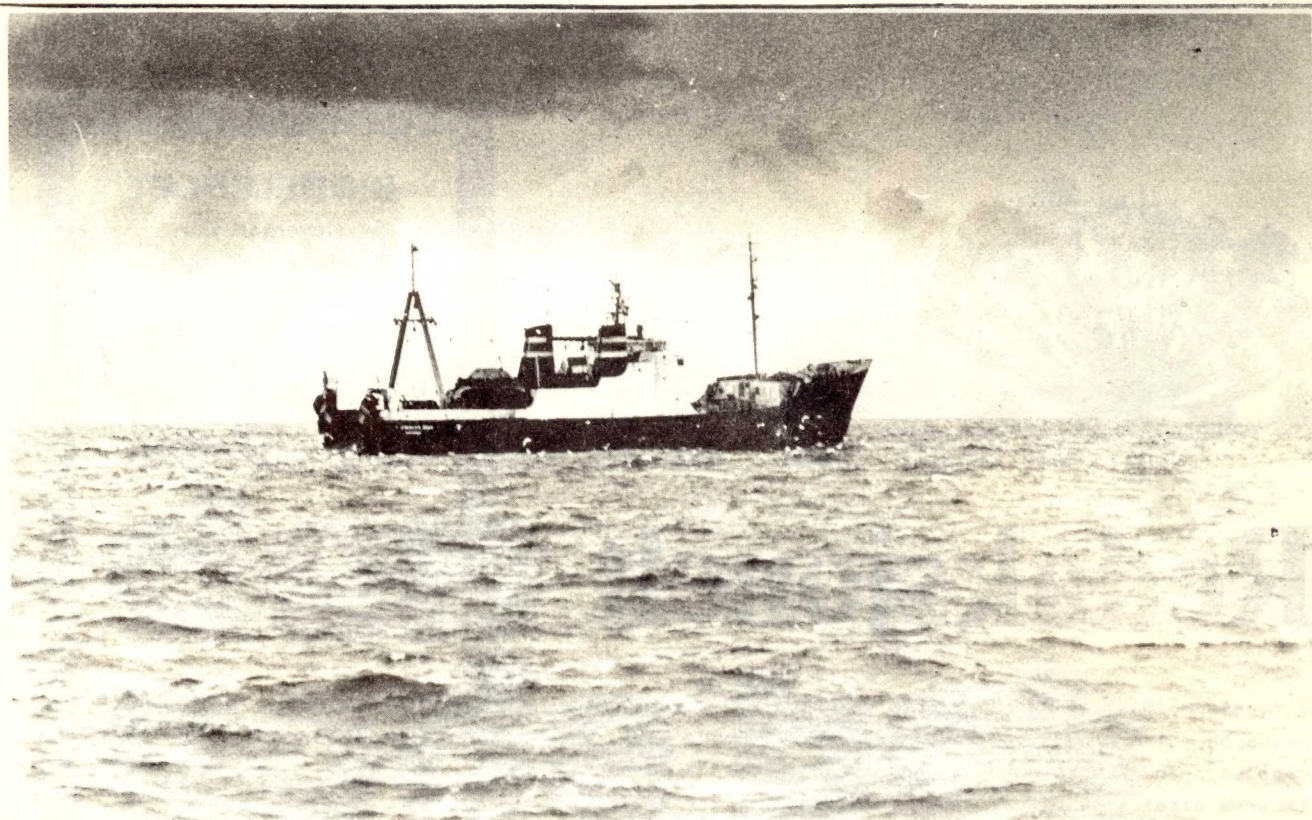

TRYKKINGEN ER BESØRGET
AV OFFSET-TRYKKERIET
ØKONOMITRYKK, BODØ

FORSIDE: PER SANDENGEN I ET
HOPP SOM GAV HAN 7.
PLASS I JUNIOR-NM
I PORSGRUNN 1965.

Beryktede „Hans Pieckenpack”

Foto: "NORDLYS"

PIRATER PÅ YTTERSIDA

**Står vi maktesløse over de utenlandske tråleres
piratvirksomhet på fiskefeltene utenfor Senja?**

**Er vi i ferd med å bli drevet bort fra norske hevd-
vunne fiskefelter?**

Er myndighetene klar over alvorret i dette?

STOFFET TIL DENNE ARTIKKELEN ER LEVERT AV PROGRAMSEKRETÆR I NRK
ARNT RYVOLL OG FISKERIRETTLEDER TRYGVE JAKOBSEN. REGIEN ER VED
KJELL ELISEMØSSEN OG KJELL NERGÅRD.

BINDELEDDET

Trålerherjingene i høst på garnfeltene Stordjupta og Vestertåga vakte faktisk hele Nord-Europas oppmerksomhet. I Norge skapte hendelsen harme over trålerne og sympati for Senja-fiskernes kamp. I flere dager var Senja et nyhets-sentrum. Saka ble viktig på høyeste politiske plan, faktisk ut over landets grenser.

Den ble viktig fordi hendelsen truet hele livsgrunnlaget, ikke bare for fiskerne selv, men for hele bosetningen langs kysten. Når alle ordførerne i Senja-distriktet var sammen med fiskerne og støttet dem på krisemøtet på Finnsnes 23. oktober, så viser det hvor viktig denne saka er for hele distriktet. Også Finnsnes er i høy grad avhengig av fisket for yttersida. Gode år for Senja-fiskerne er også gode år for Finnsnes Handelsstand.

Vi bringer et referat fra dette krisemøtet litt lenger ut i denne artikkelen.

Når hele lokalsamfunnet følte seg truet, så skyltes det ikke bare noen titusener i tapte redskaper. Selv om det var ille nok, så var det verre at trålernes skadeverk truet med å fortrengte fiskerne fra felter hvor de har hevdet sin rett til gjennom årelang drift. Rettnok ligger Stordjupta i internasjonalt farvann, slik at alle har lov å fiske der. Men det finnes internasjonale avtaler som sier at trålerne har plikt til å holde seg unna faststående redskaper som garn og line. Mye tyder på at de utenlandske trålerne ikke har brydd seg om disse avtalene. Dette er ikke noe nytt. Fiskerne fra Ytre Senja har mang en gang måttet gi tapt for trålerne på andre felter hvor de før

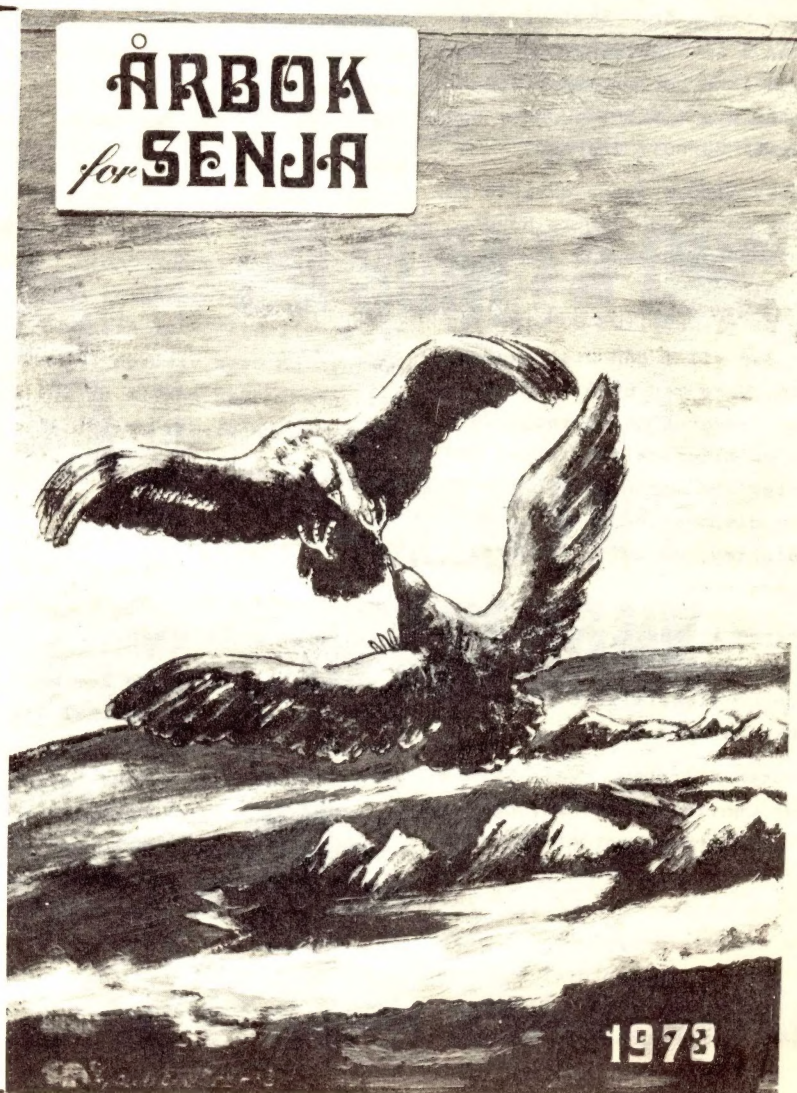
drev med line, f.eks. på Fugløybanen. Trålerne tok redskapen. Fiskerne måtte gi opp. Nå trues de igjen. Ikke rart de ikke vil gi fra seg det siste de har. Deres kamp fortjener alles sympati.

Senja-fiskerne og alle som driver som dem, må ofte slite u-menneskelig. Iblant tjener de godt. Og det er disse slitets inntekter som gjør det mulig for mennesker å leve og virke på Senja, - ett av de vakreste landskap, langs en av de vildeste kyster.

I det følgende gir vi et konsentrert referat fra krisemøtet på Finnsnes 23. oktober 1973. Og helt til slutt gjengir vi det telegrammet Møtet på Finnsnes oversendte statsministeren og Fiskeriministeren.

Fortsett neste side

Den er her igjen!

23. oktober ble det avholdt et krisemøte på Finnsnes angående saken. Representanter fra fiskerne, fiskerorganisasjonene, fiskerioppsynet, de berørte kommuner og politiet var til stede.

Fisket er Senjakommunenes livsgrunnlag, og en må vel kunne forlange at myndighetene griper inn og styrker vaktholdet med orlogsfartøyer for derved om mulig få arbeidsro på fiskefeltene. Det er arbeidsro vi ønsker, sa ordstyreren Ottar Jakobsen i sin innledning.

Skipper Rolf Hansen kritiserte kraftig sjefen for det Sjømilitære Fiskerioppsyn for hans uttalelser i dagspressen hvor han dro i tvil at fiskerne merket brukene sine godt nok.

Her må gjøres noe ganske radikalt for å få myndighetene til å våkne opp for dette problemet som vi har stridd med i lang tid, men aldri i den grad som i år. Skal vi være nødd til å slutte fisket på grunn av at vi ikke har midler til å kjøpe oss nye fiskeredskaper, spunte skipper Bernulf Iversen.

Kom/kapt. Magnus Stene avviste påstandene om at han skulle ha uttalt at fiskeredskapene jamnt over var dårlig merket. Fiskernes problemer på fiskefeltet forstår jeg godt. Jeg vil i den utstrekning jeg kan, være med på å skape trygghet for fiskerne på feltet. Vakt holdet er allerede forsterket med et fartøy fra marinen. Når det gjelder disponering forøvrig av orlogsfartøy, må dette vurderes på høyere hold.

Ordføreren i Lenvik, Oddmar Matniasen, understreket betydningen problemene på fiskefeltene kan ha for den enkelte kommune.

Ordføreren i Tranøy, Lyder Nilssen støttet Lenvik-ordføreren, og tilføyde: Som representant for en av de berørte fiskerikommuner vil jeg påpeke og understreke på det kraftigste hvilken betydning fiskerierne har for livsgrunnlaget i Tranøy kommune. Vi bør samlet ta sterk avstand fra de husrådende forhold

på fiskefeltene utenfor Senja. Det må være muligheter til å få myndighetene til å forstå alvoret i denne for oss alle så betydningsfulle sak.

Skipper Oddleif Olsen viste til en radiosamtale med Vest-tyske trålere om at utvidelse av norske fiskefartøys settefelt ikke vil bli godtatt av vest-tyske trålere.

På spørsmål om orlogsfartøy har utvidet myndighet på fiskefeltet i forhold til de sivile vaktfartøyer, svarte kom/kapt. Stene at det ikke var tilfelle. Marinefartøylene må holde seg til internasjonale fiskerirettigheter i åpent farvann.

Fiskeriinspektør Bjørn Berg anmodet fiskerne om å gjøre henvendelser med anmeldelse og erstatningskrav umiddelbart når de har lidd brukstap.

Lensmann Konrad Fagerthun bekreftet betydningen det har for påtale myndighetene, og også for fiskerne at brukstap blir rapportert raskt. Dette er en politisak som skal etterforskes i hvert tilfelle.

Sekretær Adolf Petersen var noe betenkt om det vil hjelpe fiskerne å få støtte av marinen bare på fiskefeltene utenfor Senja. Han var av den oppfatning at det eneste som vil hjelpe er støtte fra marinen på alle viktige fiskefelt hele året. Den eneste varige løsningen på problemet er å utvide fiskerigrensen snarest. Jeg ser med frykt og alvor på det som er i ferd med å utvikle seg på fiskefeltene i dag. Jeg ser det som et varsko for det man kan vente seg vil komme, sa Petersen.

I sitt sluttinnlegg sa kom/kapt. Stene at vaktfartøylene skal vokte og ivareta det fiskebruk som er satt i sjøen. Bruksvaktskøytene, og vaktfartøy forøvrig, gjør en utmerket jobb på feltet, men at de ikke strekker til er forståelig når trålerne ikke reagerer på deres signaler. Trålerne har ikke etter det jeg har forstått, vist respekt for internasjonale lover og instruksjoner på åpent farvann.

Vi skal forsøke å få flere muligheter til å styrke vaktholdet ytterligere.

Ordstyreren Ottar Jakobsen kom så med forslag om å sende et telegram til statsministeren og fiskeriministeren med fyldig redegjørelse om saken. Dette fikk full tilslutning fra samtlige møtedeltakere. Det ble valgt en komite på ni mann til å forfatte telegrammet. Vi offentliggjør telegrammet i sin helhet under:

Herr statsminister Trygve Bratteli,
Oslo Dep.

Herr fiskeriminister Eivind Bolle,
Oslo Dep.

Fiskeskippere, fiskerlagsformenn og ordførere i Senja-kommunene har i dag vært samlet til møte på Finnsnes for å drøfte de store ødeleggelser av norske faststående fiskeredskaper, som utenlandske trålere har forårsaket på feltene utenfor Senja. Møtet ser alvorlig på situasjonen og finner det derfor nødvendig å gjøre regjeringen oppmerksom på at de norske fiskere er i ferd med å bli drevet vekk fra hevdvunne norske fiskebanker, som forøvrig år for år er blitt innskrenket på grunn av utenlandske tråleres virksomhet.

Det viser seg at de utenlandske trålere ikke tar hensyn til faststående norske fiskeredskaper, og heller ikke på signaler fra det etablerte fiskerioppsyn.

Dersom de norske fiskere må gi opp fiskefeltene på grunn av trålernes hensynsløse virksomhet, vil det bli total stans i fisket, samtidig som næringslivet i kommunene rammes.

Under henvisning til den meget alvorlige situasjonen må møtet anmode regjeringen om straks å treffe følgende tiltak:

1. Den norske regjering må gjennom en note til regjeringene i Storbritannia, Vest-Tyskland, Sovjet og Frankrike anmode om at de instruerer sine fiskere om å overholde inngåtte avtaler og vise respekt for faststående bruk utenfor kysten av Nord-Norge.

Fortsett side 18

*problemer
med håret?*

Besøk
**GUNN-TOVE
EILERTSEN'S
FRISERSALONG**
Vesterfjell

TELEFON
VANGSVIK
218

Godt utvalg i

BLACK-BOY
krydder

Ass. handel

Kils Grønvik

INNEHAVER JOHAN GRØNVIK
ETABLERT 1916

Gjør jule-
innkjøpene

hos Deres **K**-kjøpmann

FREDR. ROCHMANN

Innehaver: Ole Rochmann

Assortert Handelsforretning
Trelast og Bygningsartikler

Telefoner nr. 7 a og 7 b

DU SOM ER UNG

**VELG EN
SPAREBANK**

Tranøy Sparebank

FRITIDS- AKTIVITETENE

Kjell Nergård

*I år har vi fått økonomisk støtte fra
AOF, Tromsø*

8. november startet FRITIDSAKTIVITETENE igjen. Opplegget i år er stort sett det samme som i fjor: Elevene kommer til skolen med rutebølene torsdagskvelden klokken 18.00. De driver med forskjellige aktiviteter i de enkelte gruppene til ca. klokken 21.00. Den siste timen er avsatt til discoteque som ungdomsskoleklassene arrangerer etter tur. Klokken 22.00 drar elevene hjem igjen med ekstrabuss.

Vi har startet opp sju forskjellige grupper eller kurs i år: FOTO, SMALFILM, MODELLBYGGING, TEKSTILFORMING, MOTOR, MASKINSKRIVING og GAMMELDANS.

Vi hadde planlagt to grupper til, nemlig et smårett-kurs og et kurs i viser og lyrikk. Vi klarte ikke å få leder til smårettkurset, og vise/lyrikk-kurset fikk for liten tilslutning. Bare seks elever valgte dette. For å få kurset godkjent, må det være minst åtte deltakere.

FOTOGROUPPA ledes av Håkon Ryvoll. De som deltar her får lære å fotografere, fremkalle og kopiere sort/hvit film. Skolen har et bra mørkerom med to forstørrelsesapparater samt et lite kamera. Når det gjelder kameraer, må kursdeltakerne i stor utstrekning bruke sine egne. Film og papir holder FRITIDSAKTIVITETENE.

Kjell Nergård er leder for SMALFILMGRUPPA. I fjor kjøpte skolen inn et smalfilmkamera, redigeringsapparat, skjøteutstyr og filmframviser. Det er det utstyret man trenger for å lage film. Smalfilmgruppa skal ganske enkelt lage en film om et selv-valgt emne. Vi gleder oss til å se resultatet en gang ut på vinteren.

MODELLBYGGERGRUPPA driver, som navnet sier, med modellbygging. Det er hovedsaklig plastbyggesett av båter og fly det går på, men vi har kjøpt inn en del seilflybyggesett av tre som elevene kan få kjøpe rimelig på skolen. Videre har vi tegninger av skipsmodeller av mange typer fra alle epoker som kan bygges av tre. Kurset har skolens sløydsal til disposisjon, så mulighetene er store, bare interessen er til stede. Terje Hofsøy leder denne gruppen fram til jul. Etter jul overtar Kjell Nergård.

TEKSTILFORMINGEN ledes også i år av Haldis Fjellheim. Her får deltakerne drive med det de har lyst til innen faget. Det stoffet som benyttes må elevene for en stor del betale selv.

MASKINSKRIVEKURSET ledes i år som i fjor av Bjørn Kristoffer sen. Vi har dessverre bare el-

leve skrivemaskiner på skolen, så det er ikke mulig for alle som vil å delta her.

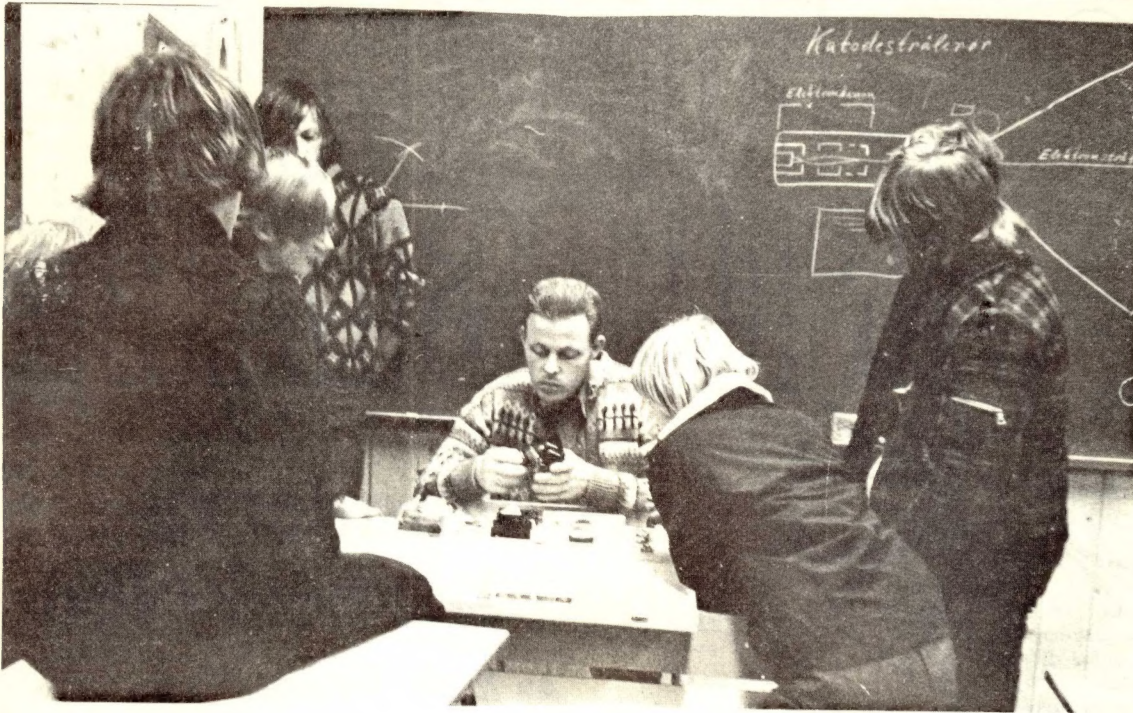
MOTORGRUPPA er ny av året. Leder er Jan Hofsøy. Skolen har kjøpt inn en gammel bilmotor som virker helt fint. Motoren er rengjort og montert i en ramme. Denne skal brukes av deltakerne på motorgruppa, og vi får håpe at den vil gi kursdeltakerne god innsikt i bilmotorens sammensetning og virkemåte.

I tillegg bruker kurset skolens fysikkutstyr, motormodeller osv.

GAMMELDANS er også ei ny gruppe. Dette er nok årets mest populære gruppe. Til å begynne med var det vanskelig å få med gutter, men det ordnet seg noe etterhvert, slik at det nå er fem gutter og terhvert slik at det nå er seks gutter og 16 jenter som deltar. Ledere er Tor Gunnar Markussen og Åse Tøllefsen.

I år har vi fått AOF i Tromsø med på finansieringen. De betaler inntil 20 kroner timen til kurslederne. Skyssutgiftene og det meste av utstyret til de enkelte gruppene betales med det vi har igjen av bevilgningen vi fikk fra Sosialdepartementet i fjor. Dessuten betaler elevene 10 kroner i kursavgift. Dis-

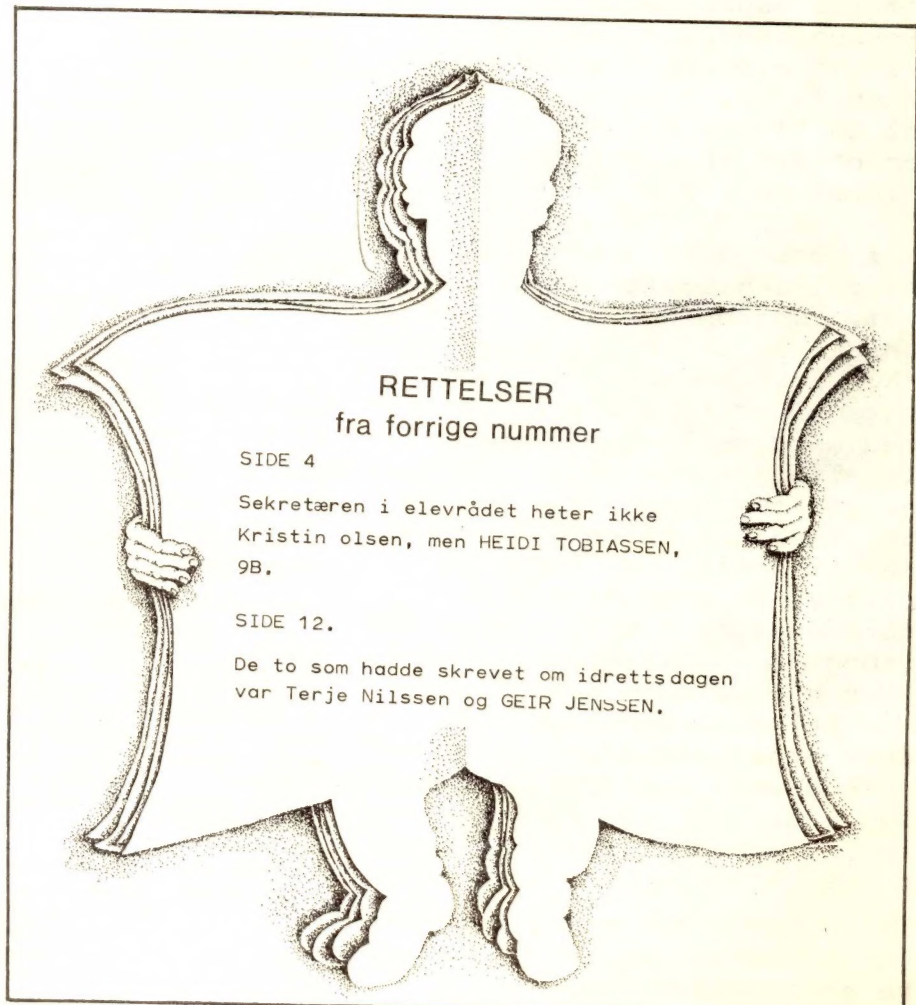

se pengene går også til Senja Rutebil.

JAN HOFSEY INSTRUERER RADIOGRUPPA.
BILDET ER FRA FJORÅRETS FRITIDS-
TIVITETER.

For elevene er fritidsaktivitetene populære og viktige. Det å kunne treffes utenom ordinær skoletid er av stor betydning for de aldersgruppene ungdomsskolen representerer. I september gjorde vi en undersøkelse blant ungdomsskoleelevene om denne saken. Vi spurte nesten 100% av ungdomsskoleelevene om deres mening om fritidsaktivitetene. Alle som ble spurt mente at fritidstilbudet var fint, og betydde mye for dem. De fleste argumenterte at de ikke hadde noe å foreta seg i hjembygda på fritida. Derfor busset de opptil tre mil hver vei for å få delta på skolen. Det at de lærte noe om noe de var interessert i mente mange var viktig, men vel så viktig var det sosiale samværet i gruppene og i avslutningstimen.

Ut fra dette har vi så startet opp med fritidsaktiviteter igjen. Deltakelsen er stor. I fjor var det 4 elever som ikke deltok. I år er det 9 elever som velger å være hjemme, og det er jo også et fritidstilbud. Vi har tilsammen 94 ungdomsskoleelever dette året.

RETTELSE fra forrige nummer

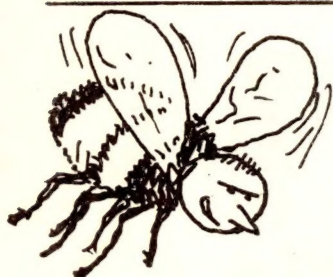
SIDE 4

Sekretæren i elevrådet heter ikke Kristin Olsen, men HEIDI TOBIASSEN, 9B.

SIDE 12.

De to som hadde skrevet om idrettsdagen var Terje Nilssen og GEIR JENSEN.

— Nu min son, har jag talat med dig om blommor och bin och sånt, så nu kanske du förstår hur våran katt har fått ungar?

— Ja, hon har blivit stucken av ett bi...

Vi har med interesse fulgt med i den debatten som har vært ført i dagbladet "NORDLYS" om seksualundervisning i skolen. Vi har diskutert emnet på vår egen skole, og det viser seg at de fleste elevene er enige om at det skal være forplantningslære i skolen.

Vi håper å få startet en debatt i skoleavisa om dette emnet. Derfor har vi klippet ut en del av de leserinnleggene "NORDLYS" har hatt angående seksualundervisning i skolen, med Nordlys-redaksjonens tillatelse. Disse leserinnleggene gir oss innblikk i hva en del foreldre eller voksne mener om dette. Vi har også plukket ut avsnitt fra en norskoppgave som 9. klasse ved Stonglandet Skole har besvart. Noen har vi også tatt med i sin helhet. Norskoppgaven spør etter elevenes syn på seksualundervisningen, og besvarelsen gir oss et tverrsnitt av hva niendeklassingene ved Stonglandet Skole mener.

Illustrasjonene er klippet fra lærebøker som brukes i den norske grunnskolen i dag.

FORPLANT- NINGSLÆRE

Seksualundervisning i barneskolen

Av Marie Myreng Nilsen

Det var med redsel og forbauelse jeg leste i «Nordlys» om hva som foregår i Tromsø skolestyre, der man tydeligvis har hatt en meget følelsesladet debatt angående «faget» forplantningslære. Denne debatten har for så vidt foregått i flere år allerede, men fra departementalt hold har man vært litt forsiktige.

Men nå skal tydeligvis de siste skanser rives, nå anser man tiden moden for et stormangrep. De små barna skal ikke sveve i uviitenhet om spørsmål som de i sin vildeste fantasi ikke kunne tenke seg å stille. I hvert fall ikke hvis ikke de blir invitert til det.

Da den frie barneopdragelsen gjorde sitt inntog med stort rabalder, fikk vi vite at barna måtte ikke ha hemninger. Mange unge, usikre foreldre trodde på dette. De lot barna gjøre som de ville, alt ble tillatt. Og se, hva har vi fått, jo en hemningsløs ungdom, som ikke ser forskjell på rett og galt, godt og vondt.

Men der var også mange foreldre som prøvde å oppdra barna etter Guds ord og sin samvittighet, men dette ble ikke tålt, for nå er det blitt straffbart å tukte sine egne barn.

I LOV OM GRUNNSKOLENS OPPGAVER

står det: «Grunnskolen står sentralt i forholdet mellom individ, hjem og samfunn. Skolen skal fremme individets vekst og utfoldelse, den skal være hjemmets støtte i oppdragelsen av en ny generasjon, og den skal tjene samfunnets interesse ved å dyktiggjøre den oppvoksende slekt til aktivt, sosialt ansvar både lokalt, nasjonalt og globalt». Og videre i neste avsnitt, «Etter formålsparagrafen er det hjemmet som i prinsippet blir hovedansvarlig for barnas oppdragelse og opplæring. Når barna begynner på skolen er grunnleggende trekk i deres

karakter og personlighet alt utviklet under hjemmets påvirkning. Også etter at barna er blitt elever i grunnskolen, er hjemmet avgjørende betydning for deres vekst og læring. Hjemmet er likevel ikke alene om ansvaret. Grunnskolen skal hjelpe til, og det skal den gjøre i forståelse og samarbeid med hjemmet.

Som man ser av det ovenfor siterte, er det hjemmet som bærer hovedansvaret for barna, og hjem og skole skal ikke stå i strid med hverandre.

Men har ikke «faget» forplantningslære vært et stridsspørsmål mellom hjem og skole i mange år, i kommune etter kommune, skolekrets etter skolekrets. Er det ikke mulig for de ansvarlige å begripe at det her ikke dreier seg om et fag, men om et livssynsspørsmål, som faktisk skolen ikke har noe med, men som er foreldrenes ansvar og rett til å veilede sine barn i.

Jeg og mange flere med meg, gir Sigmund Eriksen vår fulle støtte i hans sterke uttalelser. Her gjelder det å stå fast og ikke gi seg over. Våre troskyldige små barn må forskånes for å innføres i den voksne verden med all dens umoral, råskap og egoisme. Jeg tror at ansvarsbevisste, kristne foreldre fullt ut er i stand til å svare på barnas spørsmål selv, og det er jo også det naturlige.

I EN ULVETID

som vi lever i nå, med narkotika, vold og umoral, er det sosialt ansvar og kristen moral barna trenger å innprentes, ikke kunnskaper om samleie, abort, sterilisering og prevensjon.

Oddvar Indahls tåpelige ord om «vrakgods fra fortiden» er bare umodent og latterlig, og viser at han er kommet på feil hylle som representant i Tromsø skolestyre.

Til han og hans meningsfeller vil jeg si. Vis meg de positive resultater av dette «faget».

BINDELEDDET

Jeg mener at de som går i 1., 2. og 3. klasse er for små til å forstå noe, men lærerne og foreldrene skulle fortelle dem hvor de er kommet fra, og ikke slå det vekk med at de er kommet med storken.

(ANN-BRITT)

Foreldrene går hele tiden og passer på at barna ikke skal få vite noe.

(STIG-OLAV)

Jeg synes at alle elever som går ut av ungdomsskolen bør vite alt om forplantningslære. Det er mange lærere som sier til elevene at de ikke må gå hjem og fortelle til foreldrene at de har hatt forplantningslære, for det er ikke sikkert at alle foreldrene ville like det.

(TORUNN)

Mange synes det er forferdelig at vi skal ha et slikt fag som forplantningslære. Man er det ikke helt naturlig å lære om slike ting?

(BENTE)

Det er delte meninger blant lærere og foreldre angående forplantningslæren i skolen. Jeg, som er elev i ungdomsskolen, er positivt innstilt til dette faget. Jeg synes det er riktig at barna får kjennskap til dette allerede i de første skoleårene.

Det er kanskje naturlig å begynne med "bien og blomsten". Så kommer dyrene inn i bildet, og da er det jo naturlig at en fortsetter med mennesket. Når det er kommet så langt at en begynner å snakke om samleie, er det etter min mening viktig at elevene får tilstrekkelig opplysning om prevensjon.

Noen foreldre er sterkt i mot for plantningslære i skolen. De er villig til å gjøre alt for at barna deres ikke skal bli opplyst om dette. Om det er for at de selv skal undervise barna sine, eller om det er for at de vil at barna skal være analfabeter på området, ja det vet ikke jeg.

(KNUT ROAR)

All ungdom bør ha forplantningslære i ungdomsskolen. Dette prøver enkelte voksne vilt i mot! Jeg antar at de er uenige i seksualundervisning i skolen for de har fått et helt feilaktig inntrykk av hva det hele går ut på.

Det vi lærer på skolen har ingen ting med sex å gjøre. Personlig mener jeg at forplantningslære er et av de mest naturlige fag vi har i skolen i dag. Som fag har det også meget stor praktisk betydning og verdi i forhold til andre fag.

Er det ikke bedre at ungdommen lærer dette på skolen, enn at de må snike seg til opplysninger fra kamerater og ved hjelp av meget dyre og dårlige bøker?

(KOLBJØRN)

Forplantningslære i skolen - det kan være et vidt begrep. Så og si alt fra bier og blomster til mennesket. Man lærer om dyra i naturfag, - det hører med. Senere, når man kommer høyere opp i klassene står det et avsnitt om menneskets forplantning helt bakerst i boka. Det er kanskje plassert der i håp om at skoleåret skal være slutt før man kommer så langt. Mange lærere, eller kanskje de fleste, vil nødig undervise i forplantningslære. Grunnen er klar: Umodne og fnisende tenåringer! Dessuten er det pinlig. Hvorfor? Er det ikke like viktig å få vite hvordan man er blitt til, enn at vi må spise og drikke for å leve?

At mange av elevene er umodne kan man høre i friminuttene. Det fortelles dumme vitser om så og si det viktigste i livet. Det er ikke noe moro. Nei, la barna forstå alvoret i det, så slipper de største å snakke tull! Småungene hører på, og får et skeivt inntrykk allerede fra starten. Og tro ikke at dette intrykket vil vekse av dem! Nei, det vil som oftest sitte for alltid.

(ANNE)

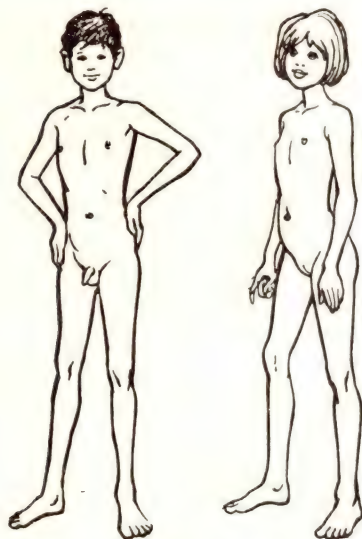
Forplantningslære? Fryktelig! Dette hører vi av dere gamle mødre, når man snakker om forplantningslære i skolen. Dere synes det er forferdelig når dere får høre at selv 2. klassingene har dette faget. Men hvorfor fare opp i en slik villfarelse? Det er jo det naturligste av alle emner. Dette er jo et fag nesten alle får bruk for før eler senere!

(HELGE-MAGNE)

Fortsett neste side

Barnas oppseding i hjem og skole

I lov av 13. juni 1969 har formålsparagrafen i grunnskolen fått følgende utforming:

«Grunnskolen skal i forståing og samarbeid med heimen hjelpe til med å gje elevane ei kristen og moralsk oppseding» osv.

Det utvalget som Tromsø skolestyre nedsatte for en tid siden, og som var ref. i siste skolestyremøte her i Tromsø, samt de lærere som står fram og hevder at det er nødvendig med seksualundervisning, gjerne i 1. klasse i folkeskolen, må jo ha sett bort fra denne målsetting.

Vi er nå kommet dithen at elevene skal pådyttes en undervisning som jeg ikke tror er nødvendig, da naturen selv lærer de i sin tid, dvs. når arten er moden nok til det, å fremme arten.

Jeg mener lærerne burde legge størst vekt på å lære elevene allerede i grunnskolen, og senere i ungdomsskolen å verdsette hjemmet og dens innhold med samhold i ekteskap som det primære.

Før 7—9 klasse bør undervisningen om forplantningslære ikke forekomme.

Det er forstemmende å se at en representant i skolestyret kan få seg til å si at Bibelen ikke nevner noe om disse ting. Jeg henviser til de ti bud og Luther's forklaring i den lille katekisme på disse bud.

LA VÅRE BARN

få lov til å være barn mens de er det, og la oss ikke påføre de nye problemer ved å undervise dem om seksuallivets mangslungne ting, i deres ellers bekymringsløse tilværelse. Kanskje påfører vi de ubotelig skade ved denne undervisning i en så ung alder.

Seksualundervisning - Det sjette bud

Jeg må si jeg reagerte sterkt da jeg i fredagens «Nordlys» leste om skolestyrets møte om forplantningslære i skolen. Skolestyret hadde delte meninger om saka, og det er jo en liten trøst. Det ville ikke vært bra om det virkelig ble mer kristendomsundervisning i stedet for det lille av forplantningslære som nå er å få på skolen. Ja for det er virkelig lite man får vite der, og resten av sin seksualviten får mange vite ved å lese «skitne» blader.

Selv er jeg nettopp ferdig med ungdomsskolen, og jeg mener at de få timene vi hadde i forplantningslære var dårlige. Det begynte i 6. klasse med kjønnsmodningslære. Der ble guttene og jentene delt inn hver for seg og med en lærer av samme kjønn selvfølgelig! Det som skjedde da var at et enormt spenningsforhold mellom lærer/elev ble til, og alt ble fiasko. Videre i 8. klasse kom litt forplantningslære inn under biologiundervisninga. Ennå da lo og fleipa de fleste i klassen av det som ble sagt. Og tenk, det samme skjedde i 9. klasse! Det vi fikk vite noe om var kjønnsmodninga, fosterutviklinga, og på nåde litt om pre-

ventive midler. De fleste ungdommer vet stort sett alt om dette, og det som trengs, er å lære å få tillit til disse tingene, kunne se med sunt folkevett på det. Og til slutt lære seg å prate om det!

Men, la meg få understreke at viten om seksuelle ting er dermed ingen oppfordring til å gå til sengs med en partner, mange mener nemlig det. En annen ting er at svært mange ungdommer har seksuelle forhold. Dette er jo realitet, og personlig tror ikke jeg at dette kan stoppes. Derimot kan unge jenter og gutter hindres i å få uønskete barn i dette med å få nok sunn viten og forståelse inn i hodet til å skaffe seg og å bruke preventiver. Dette er viktig, og så lenge som denne skam- og hysj-hysj-tendensen hersker, vil mange unge være redde for å rådspørre seg osv.

Og til slutt, det med å kutte ut forplantningslære og heller få mer kristendomsundervisning (underforstått det 6. bud) det har jeg ingen tro på.

Marit Sørensen

Forplantningslæren i skolen

Jeg skriver angående forplantningslæren i Tromsø-skolene, og er imot Oddvar Indahls tolkning. Vi kan jo nesten ikke åpne en avis eller høre radio uten at vi blir møtt med meldinger om ugjerninger, gjort av barn, og hvis det ikke blir gjort noe virkelig effektivt så snart som mulig, vil disse forbryterske elementer om ikke lenge skape smertelige forhold i blant oss. At vi alle gir stor plass i våre hjerter for det materialistiske livssyn, det må bare innrømmes, men vi har også i lengre tid hatt såkalt fri barneoppdragelse i hjem og skole.

Skoled barn lever etter skolelebens anvisning i kjønnslig samliv. Seksuallivet er blitt mekanisert! I de fleste tilfelle fører det til nevrose. Over hele linjen kan lærerne iaktta nevrosen blant elever, — ikke på grunn av lekser, men p.g.a. seksuallivets engstelse og massemediens nedbrytende sugesjon.

Og hva er det som lammer og uttømmer bevissthetslivet? Sv

ret: Vold og upersonlig sex, i mende pop-musikk. En skolee

i dag er uten kjennskap til moralske begreper, og dette bare p.g.a. forplantningslæren som jo sies å være populær både blant elever og lærere i sin helhet.

Det er av stor fundamental betydning hvordan barn og ungdom blir oppdratt og ledet. De unge skal jo selv en dag få sete i en myndighets og administrativ stol!

Vi må alle huske vår egen barndomstid og minnes. Ingen barn har evner til å skjelve og velge, barn er mottakelige for alt — de er uskyldige, og voksne former dem etter sin egen vilje — enten til et godt eller dårlig menneske. Dette kan bl.a. henvises til «Guft fra fortida i Tromsø skolestyre», hvor lensmannen en søndagsmorgen måtte rykke ut for å skille to barn som var i full gang med å praktisere skolelærdommer. (Forplantningslæren).

Bygdehuset på Å utvides

Torsdag 8. november gikk man i gang med å utvide bygdehuset på Å. BINDELEDDET hadde to mann på byggeplassen, Kjell Eliseussen og Knut Roar Hanssen, som har laget denne reportasjen.

Behøvet for et større bygdehus på Å er blitt svært stort nå etter at kommunen la ned skolen i bygda og senere solgte den! Bygdefolket må jo ha en plass å samles.

Gjennom diskusjon har hele bygdelaget funnet ut at et vanlig tilbygg vil bli for dyrt. Derfor er løsningen blitt en rundtømmerhytte, som fullt ferdig

koster 65 000 kroner.

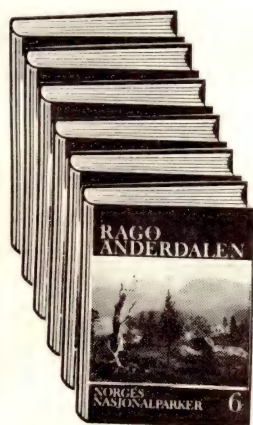
Nybygget vil romme kjøkken og spisesal. Gammelbygget vil bli opp-pusset, og det gamle kjøkket vil bli garderobe.

Det er bygdelaget som finansierer hele prosjektet. Man har tatt et lån på Kr. 50 000, og ellers er det søkt om kommunalt tilskudd. Dette er blitt avslått i innneværende budsjettår.

Alt grunnarbeide med tomt, mur og kloakk er gjort på dugnad. Sjøvegan Snekkerifabrikk leverer og tømmer veggene, Gulv, tak og vinduer vil bli montert på dugnad.

Bygdelaget regner med at tilbygget vil bli ferdig til jul, men det er selvfølgelig avhengig av hvor villig folk er til å møte opp til dugnadsarbeidet.

Det er Odd Andreassen som har gitt oss disse opplysningene angående utvidelsen av bygdehuset på Å..H an forteller at hittil har folk vært lite villige til å arbeide på anlegget, men håper at det vil rette på seg.

Hans Kr. Eriksen

er medforfatter
i siste bind av

praktverkserien

**Norges
nasjonalparker**

Bind I: Edv. K. Barth: RONDANE	Ib. kr. 77.-
Bind II: Sivertsen og Krogh: BØRGEFJELL	Ib. kr. 64.-
Bind III: Ryvarden, Wikan og Efteland: ØVRE PASVIK STABBURSDALEN	Ib. kr. 69.-
Bind IV: Borgos og Elven: FEMUNDSMARKA / GUTULIA	Ib. kr. 75.-
Bind V: Sandnes og Eidissen: GRESSÅMOEN	Ib. kr. 68.50
Bind VI: Rønning, Haftorn, Eriksen: RAGO / ÅNDERDALEN	Ib. kr. 74.-

**LUTHERSTIFTELSENS FORLAG og
MILJØVERNDEPARTEMENTET**

Tenk på ham...

For dem som er langt borte fra hjemmet er det alltid hyggelig med ferske nyheter om venner og kjente — og ellers om alt som hender på hjemstedet.

Intet skaper en slik kontakt som lokalavisen.
Tegn allerede idag et GAVEABONNEMENT på

Harstad Tidende

Telefon 61030

Sjømansabonnement kr. 52,50 pr. kvartal

TRANØY KOMMUNE

I TALL

ved Kjell Nergård

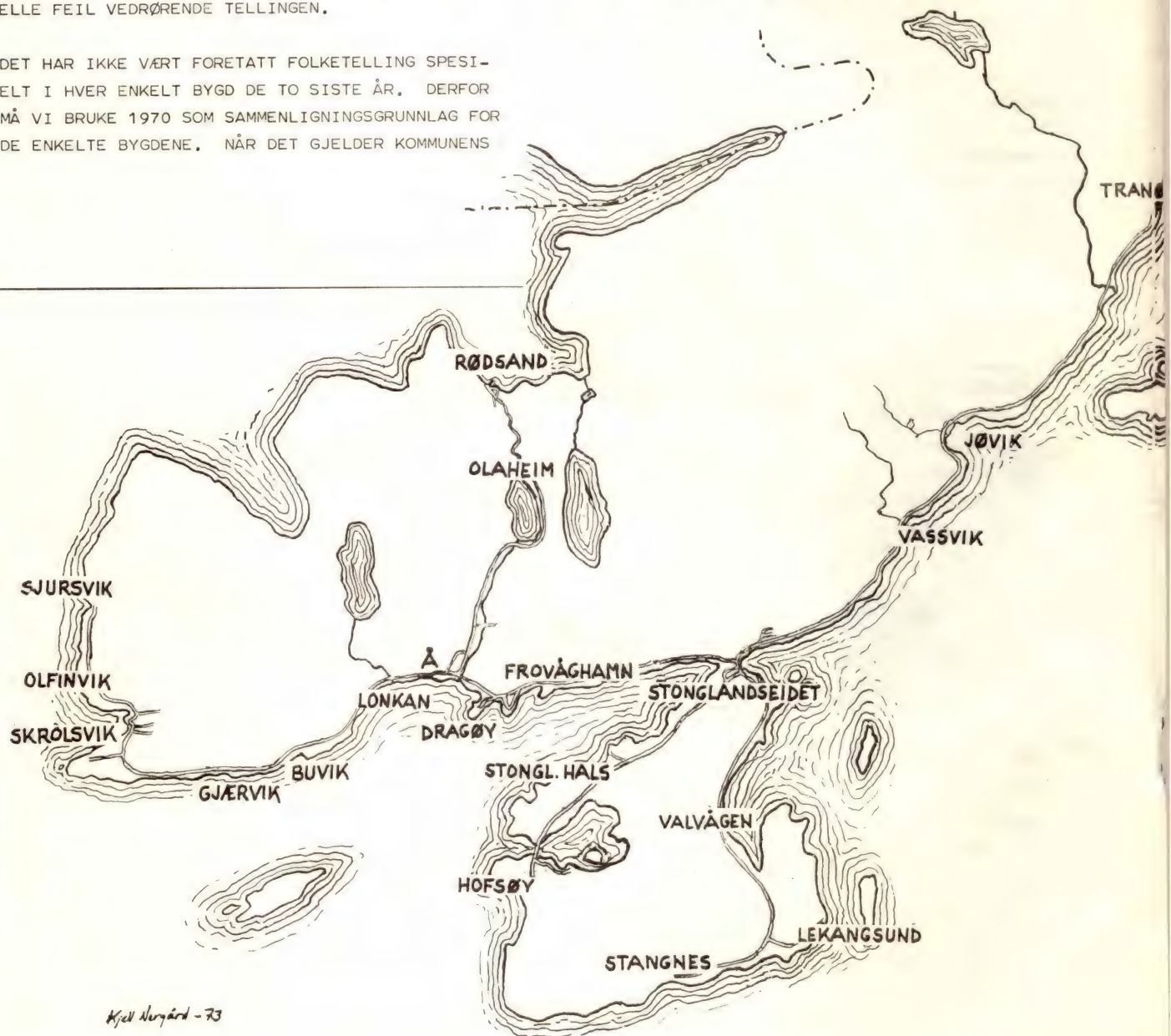
BINDELEDDET VIL MED JEVNE MELLOMROM FORSØKE Å FRAMSTILLE VÅR KOMMUNE I TALL. VI HÅPER AT DETTE VIL VÆRE TIL NYTTE BÅDE FOR SKOLEELEVER, LÆRERE OG ANDRE SOM ER INTERESSERT I STATISTIKK.

DENNE GANGEN TAR VI FOR OSS FOLKETALLET I TRANØY KOMMUNE. VI HAR FÅTT TALLENE FRA TRANØY FOLKEREREGISTER, OG DE TAR FORBEHOLD OM EVENTUELLE FEIL VEDRØRENDE TELLINGEN.

DET HAR IKKE VÆRT FORETATT FOLKETELLING SPESIELT I HVER ENKELT BYGD DE TO SISTE ÅR. DERFOR MÅ VI BRUKE 1970 SOM SAMMENLIGNINGSGRUNNLAG FOR DE ENKELTE BYGDENE. NÅR DET GJELDER KOMMUNENS

TOTALE FOLKETALL HAR VI OGSÅ TALLET FRA 1/1 1972 Å SAMMENLIGNE MED.

KARTET SOM STREKKER SEG OVER DISSE TO SIDENE VISER TRANØY KOMMUNE. DET ER TEKSTET MED DE NAVN VI FINNER I FOLKETELLINGSTABELLEN. VI VET JO ALLE AT F.EKS. SÆTER LIGGER MELLOM SJURSVIK OG OLFINVIK. NAVNET PÅ DENNE BYGDA ER IKKE TATT MED PÅ KARTET, MEN DE SOM BOR

Kjell Nergård - 73

BINDELEDDET

DER ER TATT MED I TALLET FOR SJURSVIK/OLFINVIK. DET SAMME GJELDER RYDNINGEN OG TØMMERVIKA SOM ER SLÅTT SAMMEN MED SKROLSVIK, GAMMELSÆTER SOM ER SLÅTT SAMMEN MED TRANØYBOTN, REFSNES SOM ER SLÅTT SAMMEN MED SKATVIK, O.S.V

TRANØY KOMMUNE ER EN LITEN KOMMUNE, IHVERTFALL HVA FOLKETALL ANGÅR. STØRSTE FOLKEMENGDE HADDE KOMMUNEN I 1946 DA HER VAR 2538 PERSONER BOSATT I TRANØY. DEN GANG VAR DET EN DEL AV FASTLANDET SOM HØRTE TIL TRANØY KOMMUNE. ET-

TER SISTE KOMMUNEGRENSEREGULERING HÆR FAST LANDSDELEN AV TRANØY TILFALT DYRØY KOMMUNE.

VI SKAL SE LITT PÅ UTVIKLINGA I FOLKETALLET I KOMMUNEN:

I ÅR 1845 VAR HER 842 PERSONER. I 1865 VAR TALLET STEGET TIL 1106. I 1890 VAR FOLKETALLET 1475. I 1910 VAR DET 1823. TYVE ÅR ETTER, I 1930, VAR TALLET GÅTT OPP TIL 2180, I 1946 VAR FOLKETALLET PÅ SITT HØYESTE MED 2538 PERSONER. I 1950 VAR TALLET 2522, I 1960 VAR DET 2419 PERSONER, OG I 1970 VAR FOLKETALLET 2282. EN MARKERT TILBAKEGANG!

SØR-TRANØY

FOLKETALLET I TRANØY

NORD-TRANØY

	pr. 1/1 1970	pr. 1/1 1973	Forholdet mel- lom 1970 og 1973
SJURSVIK/OLFINVIK.	44	31	÷ 13
SKROLSVIK.....	247	238	÷ 9
GJÆRVIK.....	30	23	÷ 7
BUVIK/LONKAN...	105	102	÷ 3
Å.....	163	150	÷ 13
OLAHEIMEN.....	23	22	÷ 1
RØDSAND.....	134	114	÷ 20
DRAGØY.....	68	68	
FROVÅGHAMN....	8	8	
STONGLANDSEIDET	141	185	+44 *
VALVÅGEN.....	35	36	+ 1 *
LEKANGSUND....	35	32	÷ 3
STANGNES.....	60	53	÷ 7
STONGLANDSHALS.	29	24	÷ 5
HØFSØY.....	26	30	+ 4 *
GJØVIK/VASSVIK..	28	26	÷ 2
Sum:	1176	1142	÷ 34

	pr. 1/1 1970	pr. 1/1 1973	Forholdet mel- lom 1970 og 1973
TRANØYBOTN/KAM- PEVOLL/ MYKLENES..	129	126	÷ 3
SKATTVIK.....	48	43	÷ 5
VESTERFJELL....	198	186	÷ 12
BRYGGERHAUG....	121	111	÷ 10
TORSMO.....	19	13	÷ 6
SVANELVMO.....	21	23	+ 2 *
SØRLI/SLETTEMO	75	74	÷ 1
SOLLI.....	129	159	+30 *
VANGSVIK.....	272	280	+ 8 *
RUBBESTAD....	94	97	+ 3 *
Sum:	1106	1103	÷ 3

Folketallet i Tranøy kommune pr. 1/1 1970 : 2282

Folketallet i Tranøy kommune pr. 1/1 1972: 2278

Folketallet i Tranøy kommune pr. 1/1 1973: 2245

Nedgang i folketallet det siste året: 34

- Stonglandseidet har hatt størst økning i folketallet med 44 personer fra 1970.
- Rødsand har hatt størst tilbakegang. De har mistet 20 personer siden 1970.

Hjemmehjelperne igjen

Nå da hjemmehjelpskurset på Stonglandseidet er slutt, har vi valgt ut tre av deltakerne og spurt om de er fornøyd med kurset og om de akter å begynne som hjemmehjelpere.

ADA HOFSTØY

er absolutt fornøyd med kurset, men mener det burde vært litt lenger slik at de kunne ha fordypet seg grundigere i de forskjellige emner. Blir det nødvendig vil hun være hjemmehjelper.

LILLIAN ISAKSEN

er også fornøyd med kurset. Hjemmehjelper har hun vært i to år allerede og akter å fortsette, nå med utdanning.

LIV HOFSTØY

mener hun har fått særlig mye ut av undervisningen i kostlære og førstehjelp, men arbeidsterapi har det vært for lite av. Hun trives godt blant eldre og akter å bruke utdannelsen sin.

Det nye menighetsrådet i Sør-Tranøy

SØNDAG 28. OKTOBER VAR DET VALG AV NYTT MENIGHETSRÅD FOR STONGLANDET OG SKROLSVIK SOKN.

42 personer avgav stemme på Stonglandseidet og 24 i Skrolsvik. Det blir tilsammen 66 stemmer, og dette er en økning på 10% fra forrige gang. Når man tar i betraktning at det er over 1 100 mennesker som er medlem av Den Norske Kirke i Sør-Tranøy, må man vel si at stemmetallet er bemerkelsesverdig lavt. Ikke mer enn ca. 5% av kirkens medlemmer stemte ved dette valget.

Menighetsrådet velges for fire år og består av 8 medlemmer pluss presten, som er selvskreven medlem. Hva disse 9 personene skal og bør gjøre, fann vi i Tranøy Menighetsblads novembernummer:

Sokneprest
Odd-Sverre Kaarbø

Annbjörg Iversen,
Valvågen -
65 stemmer.

Sander Nilssen
Valvågen -
63 stemmer.

Karen Rydningen,
Rydningen -
64 stemmer.

Judith Johansen,
Gjervik
64 stemmer

Marie Selmersen,
Å -
61 stemmer.

**MENIGHETSRADETS
OPPGAVER:**

Menighetsrådet skal ha sin oppmerksomhet henvendt på alt som kan gjøres for å vekke og nære det kristelige liv i menigheten, særlig at Guds ord kan bli rikelig forkynt, syke og døende betjent med det, ungdommen samlet om gode formål og legemlig og åndelig nød avhjulpet.

Menighetsrådet utfører dessuten de gjøremål som til enhver tid er pålagt ved lov og vedtak av Kon-

gen eller den han gir fullmakt.

Det skal påse at menighetens faste eiendommer (kirker, kirkegårder, m. m.) er i forsvarlig stand.

Menighetsrådet avgjør om det skal tas opp offer eller foretas innsamling i kirken til kirkelige formål og velgjørenhet innen eller utenfor menigheten, når slike ofringer ikke er eller blir fastsatt av Kongen.

Menighetsrådet forvalter de midler som kommer inn til menighetsarbeidet. Og kan — så langt — det får midler til sin virksomhet, sette

i gang og lede kristelig virksomhet i soknet.

Menighetsrådet medvirker ved utnevning eller tilsetting i kirkelige embeter. Det tilsetter klokker, kirketjener, graver, ringer og andre kirkelige tjenestemenn. Det gir innstilling ved tilsetting av organist og lønnet kirkeverge.

Det nye menighets-
rådet tiltres
1.januar 1974.

Gurli Pedersen,
Stonglandseidet,
60 stemmer

Anne Hofsøy,
Hofsøy
63 stemmer

Bjørn Kristoffersen,
Stonglandseidet -
65 stemmer.

PIRATER...

Fortsatt fra side 6

2. Fiskerioppsynet må øyeblikkelig styrkes ved at norske marineenheter settes inn i vakt-tjenesten langs kysten. På lengre sikt må bruksvaktholdet styrkes betydelig ved økning av bevilgningene.

3. Brukstapene beløper seg allerede til over $\frac{1}{2}$ million kroner. Møtet henstiller til regjeringen straks å fremme proposisjon om økt bevilgning slik at fiskerne kan få erstatning og således ikke bli tvunget til å innstille driften.

4. Møtet vil presisere punktene 1 til 3 bare må sees som øyeblikkelig tiltak. Den eneste varige løsning ligger i utvidelse av den norske fiskerigrense, og møtet ber regjeringen fortere arbeidet med forberedelsene av fiskerigrenseutvidelsen.

For folkemøtet
Ottar Jakobsen,
møteleder.

**BARNAS FORENING
TIL DYRENES
BESKYTTELSE**

Barneforeningen til dyrenes beskyttelse er ei forening hvor alle barn kan bli medlem. Kontingenten er Kr.2,50 pr. år. Alle medlemmer får tilsendt medlemsbladet "Fra dyrenes verden". Medlemmene skal lære å stille godt med alt levende, dyr og fugler

Denne foreninga har også nådd Stonglandet Skole. Oppslutninga er stor i de aktuelle klassene, 2., 3. og 4. klasse. Det er anledning til å starte lokale klubber, hvis oppgave skal være å lage fuglebrekk, fuglekasser o.l.

Vi håper at dyr og fugler får det godt i Sør-Tranøy og blir godt passet på etter dette.

Kjell Eliseussen.

**IDRETTSANLEGGET
på Stonglandseidet**

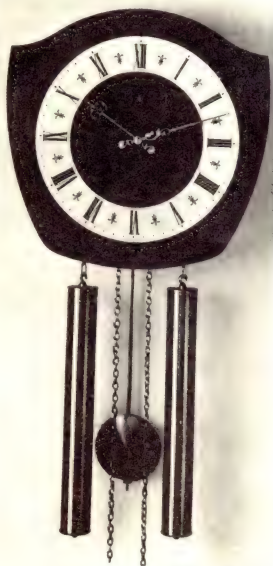
Etter planen kommer fotballbanen å bli ferdig til våren. Planeringsarbeidet er allerede begynt. En gang ut i 1974 får vi løpebanen ferdig. Den skal gå på yttersida av fotballbanen. Vi gleder oss virkelig til neste skoleårs idrettsdag.

Man antar at dette anlegget vil koste omkring 300 000 kroner.

Arbeidet med lysløypa er det Stonglandet Idrettslag som står for. Det er allerede ryddet vei for løypa. Stolper, tråder og annet utstyr er kjøpt inn.

Idrettslaget har tatt opp et lån for det videre arbeid, men det er ikke kommet i gang av mangel på arbeidskraft.

Terje Nilssen
Geir Jenssen.

Ur for enhver smak

Einar H. Kjærvik A.s
UR OG OPTIK

9301 Finnsnes

KJELL ELISEUSSEN

INTERVJU MED

Per Sandengen

Per Sandengen kommer fra Kongsberg. Han er født den 28. september 1948. Fra han var ganske liten kom han med i et aktivt idrettsmiljø. Da foreldrene til mange av kameratene var gamle skistjerner, var det naturlig at skihopping ble meget populært i guttegjengene. Det ble ganske mange som begynte med dette og den fine gjengen holdt sammen fra seksårsalderen til de var 18. En av denne gjengen var den ikke u kjente Knut Kongsgård.

I guttedagene var det ikke så mye alvor over idretten. Kameratene møttes for å ha det gøy, ikke for å kjempe mot hverandre. Men dette miljøet har hatt stor betydning for Per Sandengen senere.

Idealer og forbilder var ikke så aktuelle i Pers kameratflokk. Kameratene inspirerte hverandre, og satte på denne måten forbilder i bakgrunnen.

Per Sandengens karriere er ikke av de dårligste. Han var med i gutte og junior-NM fra han var 10 år gammel til han var 17. Alle år var han blant de 10 beste i hoppbakken, og første gangen han deltok ble han nr. 3.

17 år gammel ble han tatt ut blant "Morgendagens menn" og ble prøvehopper i Holmenkollen. Fra da av deltok han i Senior-NM i hopp. Det lengste hoppet hans målte 95 meter. Det var i Skuibakken. Han falt imidlertid på dette hoppet og fikk seg en kraftig trøkk. Videre nevner vi at Per har 350 premier som han har vunnet i skirenn.

I tillegg til skihopp har han også drevet turn og fri-idrett. Det var særlig i gutteårene han drev med dette. I litt mer voksen alder ble han aktiv fotballspiller.

Da han var ferdig med gymnasen slutta han som aktiv idrettsmann. Idretten tok for mye tid og gikk ut over utdannelsen. Konkurransetidretten er beinhard, -nesten som en jobb, hevder Per. Da forholdene ble slik, foretrakk han å skaffe seg en utdanning og trappe ned med vinteridrett.

Per mener at hvis idretten skal overleve, må man drive som man gjorde før i tida. Da var idretten lek, - ikke beinhard business der store reklamebyråer og konserner "kjøper" idrettsfolk. Får vi en slik utvikling har idretten utspilt en stor del av det oppbyggende element den er i samfunnet. Stjerneidretten har nemlig ikke noe å tilføre ungdommen av positive verdier, men lærer de opp til konkurranse og rein egoisme.

VOLLEYBALL- KAMPEN

SKALAND - ST.EIDET

Torsdag 1. november hadde vi et volleyball-lag fra Skalandslag på besøk. Etter mange strabaser på svært dårlige veier, ankom de litt etter avtalt tid.

Til tross for den lange og strabasiøse reisen, var de langt overlegne. De slo Stonglandet Skoles volleyball-lag i begge settene. Første sett begynte bra for oss, men etterhvert dro Skalandslaget i fra. Kanskje det var kondisjonsvikt i vårt eget lag.

Lærerne mente at oppførselen til Stonglandslaget var heller dårlig etter kampen. Dette må vi vedgå og beklage. Det skyltes først og fremst at de fleste skulle nå en buss til Skrolsvik Fort. Det var nemlig konsert der av HOWARDS og Inger Lise Rypdal.

Helge Magne
Rochmann,
Lagkaptein

HOWARDS

Håvard, Tom, Egil, Rune og Kjell - bedre kjent under navnet HOWARDS - er ei av de ledende popgrupper her i landet. For tiden drar de rundt i landet på turne sammen med Inger Lise Rypdal, og tonnevis av instrumenter.

Gruppas medlemmer er stort sett fra Oslo. Kjell Solem, HOWARDS' faste vokalist, spilte før i Four Jets. Inger Lise Rypdal,

som ikke er helt ukjent av Norges folk, er nå fast "inventar" i gruppa. Som vi vet er Inger Lise gift med Terje Rypdal, og de har en gutt.

Håvard Brattvold er organist og belgtrekker og opphavsmannen til navnet HOWARDS, som er en omskriving av fornnavnet hans.

Tom Feyling er yngstemann, sologitarist og sanger. Da de besøkte Skrolsvik Fort den 1. november,

spilte han med tennene til stor jubel fra publikum.

Egil Johannesen spiller el-bass og synger. Rune Tollefsen slår på trommer. Han kalles orkestrets "spilloppmaker" og forsøker å leve opp til sitt rykte.

Våre utsendte medarbeidere fikk vite at Inger Lise skal lage TV-show. Den 10. desember kommer det et program i TV med gruppa, så pass på, folkens!

Stemninga var på topp da HOWARDS og Inger Lise Rypdal besøkte Skrolsvik Fort. Det var stort publikum fra hele kommunen. Gruppas medlemmer opplyste at de stortrivdes her oppe i nord. Musikken de spilte var den vanlige pop-musikken pluss et par tre gammeldansere.

SÅ - VELKOMMEN IGJEN, HOWARDS !

Anne Svendsen og Heidi Tobiassen.

GI EN BOK I ÅR

Centrum Bok- og Papirhandel

Storgt. 73
9000 TROMSØ
Tlf. 083 - 83 540

Angående artikkelen DISCOTEQUE I VANGSVIK i Bindeleddets oktobernummer

Vangsvik 9/11 -73

TIL ELEVENE VED STONGLANDET SKOLE.

Det var hyggelig at dere likte dere på "elevkvelden" vår 4. oktober.

Det er vel naturlig at dere reagerte på at dere ikke ble kjørt helt til Skrolsvik, men det var p.g.a. en misforståelse mellom to elever og kontaktlærer. Bussjåføren var nemlig ikke blitt underrettet om at bussen skulle gå helt til Skrolsvik.

En slik misforståelse kan lett oppstå. Vi håper at dette ikke vil føre til konflikter mellom elevene ved de to ungdomsskolene i Tranøy.

Det er ihvertfall ingen grunn til å legge skylden på Senja Rutebil A/S. De hadde nemlig ikke noe med saken å gjøre. VI leide buss og sjåfør - og VI dirigerte begge deler. Glippen var på vår side.

Hilsen

Aud Pettersen
Tommy Jakobsen

BINDE- LEDDET

får fin omtale
i dagspressen

Notisen under er fra 'NORDLYS'
fredag 9. oktober

«Bindeleddet» god skoleavis

«Nordlys» Finnsnes-kontor:

Et skoleavis som er engasjert i samfunnsspørsmål, som tar saker opp til diskusjon og som samtidig er et godt bindeledd mellom skolens forskjellige organer, det har ungdomsskoleelevene på Stonglandseidet fått til.

«Bindeleddet» heter avisa, og den er elevorgan ved Stonglandet skole. Den kommer ut hver måned i A4-format. Avisen vi fikk i hende var den andre dette skoleåret. Og vi må ærlig innrømme at vi ble storlig imponert.

Fiks når det gjelder utstyr og layout er «Bindeleddet». De 24 sidene var variert, og ikke minst, som vi nevnte innledningsvis, engasjert stoff. «Bindeleddet» har resultater og kommentarer fra stortingsvalget i Tranøy kommune. En tresiders artikkel behandler fiskerigrensetvisten mellom Island og Storbritannia, og det stilles kritiske spørsmål til Senja Rutebils skolebarnkjøring. Avisen har ellers reportasjer fra Stonglandseidet, og selvsagt fra skolen.

Skoleaviser er ofte vanskelig foretakender å holde i drift. Avisen være eller ikke være avhengig av interessen i elevmassen. Vi håper Stonglandet skole jobber videre med avisa. Den er et flott tiltak som bør utvikles til å bli et fast organ.

Ung
mening
om
avis

Skoleelev Hugo Tøllefsen (14 år)

Kvaløysletta etter arbeidsuke i Nordlys.

— Ikke alle er vel klar over at Norge er et av de land som har flest aviser. Både store og små. Her i Tromsø har vi blant annet «Nordlys» som man trygt kan regne blant de store. Det er blitt en avis med ganske variert stoff. Ja, såpass variert at vi unge som går i ungdomsskolen og er 13-15 år også har muligheter til å finne en god del som kan ha interesse. — Vi er blitt så gamle at det ikke bare er nest siste side samt en del sport som fenger. Vi oppdager etter hvert at vi har bruk for mer fakta i nåtidens beinharde samfunn. — Personlig begynte jeg etter hvert å kikke på mange av overskriftene, samt at jeg begynte å lese

«Utenrikssiden» ganske grundig, fordi jeg fant en god del spennende stoff der. Fram til i dag har jeg nesten gradvis lest mer og mer i «Nordlys». Nå leser jeg ganske mye, og det har jeg inntrykk av at mange andre ungdommer på min alder gjør.

— Jeg tror også at ungdommen i dag leser mer aviser enn de som var unge for 7-8 år siden, fordi vårt moderne samfunn krever at man hele tiden følger med i ting som skjer, og skal skje.

Og slik tror jeg det kommer til å bli for ettertiden også, for tiden krever stadig mer og mer av oss mennesker.

Nordlys

landsdelsavisa i nord

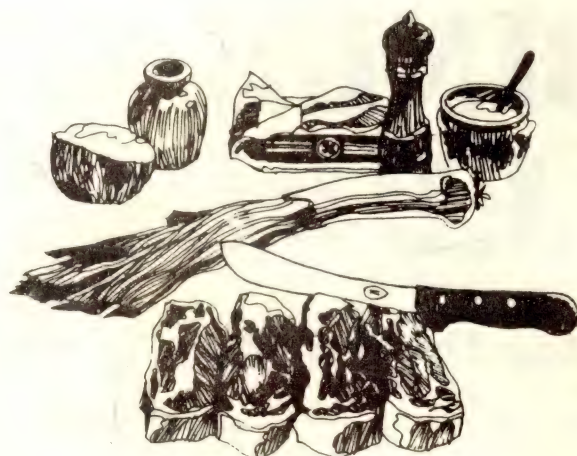
ABONNEMENT på «Nordlys» kan tegnes ved alle postkontorer og ved våre avdelingskontorer. Bruk postgiro nr. 966 15. Kr. 196,— pr. år, kr. 98,— pr. 1/2-år, kr. 49,— pr. kvartal.

Kristin Olsen

Hanne-Kari Edvardsen

Kjøkkenkroken

Denne måneden vil vi arrangere
TEEN-PARTY.

Tyttebærdrikk har vært svært så populær i høst, derfor velger vi den til partyet vårt. Dessuten har vel de fleste litt tyttebær i fryseren.

Tyttebærdrikken passer best til salte retter, men kan brukes til annen mat også etter smak og behag.

TYTTEBÆRDRIKK

Til 1 kg tyttebær:

1 liter vann

10 g vin- eller sitronsyre

350 - 400 g farin.

Knus bærerne. Bland dem med vann og syre, og rør godt om. La så det hele stå i to døgn. Sil så saften fra gjennom bærklede.

Rør saften med sukkeret til det er løst opp. Ta av eventuelt skum. Fyll saften i rene flasker. Lukk flaskene med gummi-kapsel eller vattpropp, og oppbevar dem kjølig.

Denne saften er meget holdbar. Bland drikken med kaldt vann, farris eller selters når den skal brukes. Server den iskald gjerne med isbiter i.

Tyttebærdrikken er en frisk og god drikk. Den fine fargen gjør at den tar seg fint ut på bordet.

Vi serverer drikken til
VIKINGPØLSER

8 grillpølser

8 skiver bacon

potetpure

1 dl reven ost.

løk

paprika.

Klipp bacon i strimler og stek dem. De skal ikke være sprø. Skjær løken i tynne skiver og brun dem i bacon-fettet. Ta kjernen ut av paprikaen og skjær den i skiver. Smør et ildfast fat, bland alle ingrediensene i fatet og tilsett salt, krydder og reven ost. Hell litt fløte over og legg på noen smørklatter. Sett det hele i stekovnen og la det steke i ca. 30 min. ved 225 grader.

Til dessert tar vi

ISKAFFE

Fyll glasset halvt opp med kald sterk kaffe. Legg en porsjon vaniljeis over og pynt med en skje usukret krem. Revet sjokolade over.

For å sette litt spiss på partyet, kan man servere noen hjemmelagede, deilige konfekter.

KOKOSKONFEKT

210 g melis

175 g kokosmasse

3 ss smør eller margarin

1 eggehvite

3 ss fløte

Bland melis og kokosmasse, tilsett smør som er rørt mykt, eggehviten og fløten. Deigen arbeides til den blir som marsipan. Tilsett mer kokos hvis den er for løs.

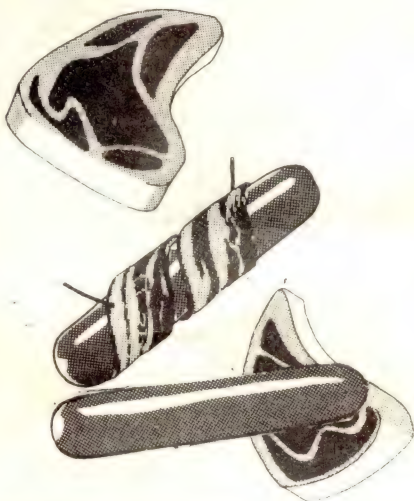
Rull små kuler og form dem til topper. Fynt med smeltet sjokolade og kokosdryss. Oppbevares kaldt.

Til slutt sier vi lykke til og på gjensyn i neste nummer, som er JULENUMMERET!

Bare en liten påminnelse...

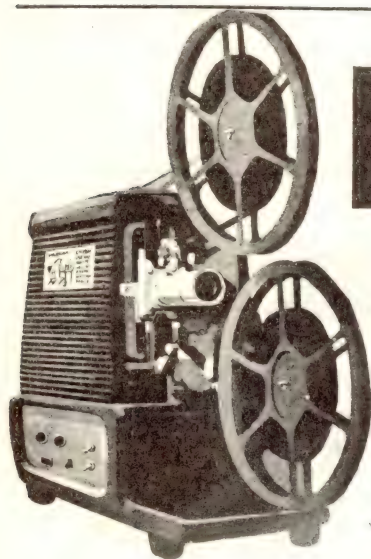
Grillpølser og annen kjøttmat får De hos

Arne Arnesen

FINNSNES

kino i perioden 29/11-20/12

I SKROLS VIK FORT.

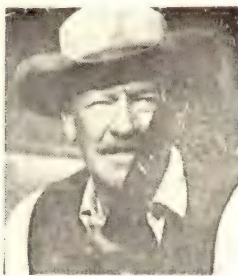
29. november

JAMES BOND 007 i JAPAN

Vi mangler opplysninger om denne filmen, men JAMES BOND er JAMES BOND.

SENSUR: GUL

4. desember

William Holden i
THE WILD BUNCH

DEN VILDE GJENGEN

DET VILDE GANGET ER EN AV DE VALDSAMMASTE OCH BLODIGASTE VÄSTERNFILMER SOM GJORTS!

Dagens Nyheter

Regissören orker ikke se sin egen film.

Handlingen i «The Wild Bunch» er henlagt til grenseområdene mellom Texas og Mexico rundt 1910–15, selvtekens og opprørsgeneralenes tid. Den vilde gjengen skor seg der de kan, uten persons eller saks anseelse. De har ingen idealer, intet mål eller mening. Uten det å skaffe seg penger.

Det er riktig som det er sagt, at Peckinpahs film er mest levende i døden. For nettopp i dødsscener opplever vi filmen sterkest. De er mennene og livet mest nærværende. Det er mange av disse scener, blodige, voldsomme dødsscener hvor mengder massakrerer eller enkeltmenn bukker under for kuleregnet. Som Peckinpah benytter seg meget virkningsfullt av Kurosawas teknikk fra «De syv samurai» — med de mest hjerterte drapsscener gjengitt i «langsom kino». På denne måten «fryser» han dødseøyeblikket fast i tilskueren, lar oss oppleve redselen og døden slik mennesket vel må oppleve slike sekunder i virkeligheten — som en ufattelig del av evigheten, langsomme og smertefulle.

FILMENS LENGDE:
3 895 m.

SPILLETTID:
2 t. 22 min.

SENSUR:
GUL.

ADGANG:
Voksne.

PERCY

6. desember

KOMEDIE OM EN PENIS-TRANSPLANTASJON.
"Manusforfatteren

har ikke funnet en eneste

god replikk. Regissøren har ikke maktet å skape en eneste humoristisk situasjon. At noen har klart å skape en til de grader platt og humørløs komedie på et slikt opplegg, er en gåte," skrev A.S. i Film og Kino okt. -72.

FILMENS LENGDE: 2 437 m. SENSUR: GUL

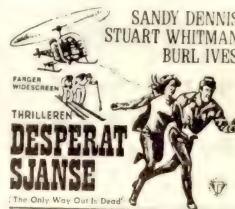
11. desember

DESPERAT SJANSE

KRIMINALFILM OMKRING TEMAET HJERTETRANSPLANTASJON. SMÅ-SPENNENDE UNDERHOLDNING, MEN INGENTING FOR DEM SOM IKKE TÅLER Å SE BLOD. NÆRFOTOGRAFERING AV EN HJERTEOPERASJON KAN BLI VEL STERK SELV I EN HALVGOD LEGETHRILLER

LENGDE: 2 416 METER — KJØRETID: 1 TIME 28 MINUTTER — SENSUR: GUL

Forfilm:
MODERNE KRIGSSKIP
230 meter. Kjøretid 8 min.
Farger

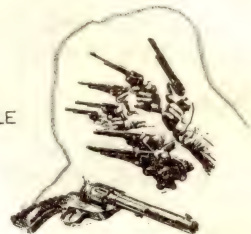
13. desember

7 REVOLVERMENN

VI HAR IKKE FATT NOEN SPESIELLE OPPLYSNINGER OM DENNE FILMEN, MEN DET ER MYE SOM TYDER PÅ

AT DET ER HÅRDNACKET BANG-BANG

SENSUR: GUL

18. desember

En fange med et tysk-klingende navn flykter fra et engelsk fengsel, og alt tyder på at han skal føres til Moskva med uvurderlige opplysninger. Mannen må drepes, og en helt ukjent mann må utføre oppdraget. Det engelske etterretningsvesen finner mannen, en møbel-designer ved navn Sam Laker, som skal til messen i Leipzig. Ved en serie intrikate og umenneskelige operasjoner — bl. a. ved å true Lakers sønn på livet — lykkes det å gjøre denne fullstendig uskyldige amerikaneren til MORDER MOT SIN VILJE, og jakten går gjennom Tyskland for å få likvidert en mann.

Filmens lengde:
2 841 m.

Filmens spilletid:
1 t. 43 min.

Sensur:
GUL.

Adgang:
Voksne.

20. desember

BOB & CAROL & TED & ALICE

Amerikansk

NATALIE WOOD
ROBERT CULP

Bob & Carol & Ted & Alice

ELLIOTT GOULD
DYAN CANNON

TECHNICOLOR

COLUMBIA

De har vært sagt mange ting om amerikansk film gjennom årene, også når det gjelder Hollywoods innstilling til vold og sex. Man har kritisert at filmbyen ikke har vært så nøye med å fremstille vold, mens dens innstilling til kjønnslivet har heller vært preget av tilbakeholdenhet, for ikke å si tabuforestillinger.

Hvorvidt BOB & CAROL & TED & ALICE representerer en ny retning skal vi ikke ta standpunkt til her, men det er iallfall sikkert at filmen behandler forholdet mellom kjønne på en langt mer frimodig måte enn tidligere i amerikansk film.

Widescreen

Lengde: 2895 meter

Sensur: GUL

FN-dagen

er hvert år den 24.oktober.

Det var den også i år.

Vi skal ikke her komme med noen
lang utredning om FN,
men bare oppfordre våre lesere
til å støtte FN's organisasjoner.

GODE BØKER—

GODE
JULEGAVER

K. Høegh

Bok- og Papirhandel

TROMSØ

Høst Ouverture 1973

Match

FASONG 821

SPENCER
modell Reims.

Bluse i imitert skinn (det vil
ingen tro) med «ulla» inn,
markert i sømmer, på lommer,
nederst på ermene og på
kragen.
En virkelig tøff, behagelig og
varm bluse!

as Varde Fabrikker

- Rufsejakke i akryl
- Ribbestrikket krave og linning.

Denne og mange andre jakker finner De i vårt utvalg.

SE VÅRT STORE UTVALG FØR DE
BESTEMMER DEM. DET LØNNER SEG!

DOMUS

Finnsnes Samvirkelag

MELK

- en viktig
kilde til

vitaminer
mineraler
eggehvite
og
kullhydrater

Finnsnes

Meieri

HØST ER MUSIKKTID

KOM INNOM
OG SE PÅ
VÅRT UTVALG I
ELEKTRONISKE
ORGLER.

Vi nevner:

PHILICORDA, hollandsk	kr. 3.875.00 – 7.180.00 – 9.850.00
SOLINA, sveitsisk kval.	kr. 7.220.00
EMINENT, sveitsisk kval.	kr. 15.200.00
YAMAHA, japansk	kr. 7.750.00 – 9.500.00
YAMAHA, portable	kr. 5.900.00
VISCOUNT, italiensk	fra kr. 5.680.00

Rimelig avbetaling
1 års garanti

IVAR B. LARSEN AS

musikk - radio - TV - foto

Telefon 8 32 38

Tromsø

privat 8 28 98

La det gå sport i julegavene

Sentrum Sport A/S
Finnsnes — Telefon 198

Du trenger lokalavisen -
lokalavisen trenger deg

HILSEN

**TROMS
FOLKEBLAD**

Postboks 308,
9801 Finnsnes.
Postgirokonto nr. 78 709

PARTIPOLITISK UAVHENGIG
Utgis i Finnsnes, tirsdag, torsdag og lørdag.

ABONNEMENTSPRIS:

kr. 17,50 pr. kv. — kr. 35,- pr. ½ år — kr. 70,- pr. år
Annonsepris: 60 øre pr. mm. annonseside
70 øre tekstside — 100 øre 1. side.

SATS
på
fremtiden

BANKEN

**DEN SKATTEFRIE
BANKSPARING ER
EN GOD LØSNING**

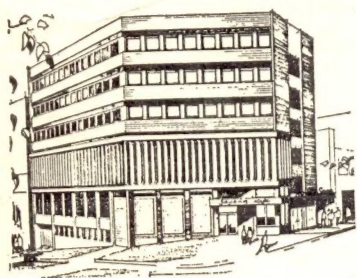
— gir grunnlag for vekst og trivsel
Opprett en innskuddsordning hos oss,
og foruten en sikker oppbevaring av
Deres sparekapital, er De også med og
støtter opp om en fortsatt utbygging
av jordbruk, industri, handel og fiskeri
i fylket.

Søk oss for nærmere opplysninger

Finnsnes Forretningsbank

Filial av Tromsø Forretningsbank

Finnsnes

Ved besøk i Tromsø anbefaler vi

Sagatun Kafé

Saga hotell Bondeheimen

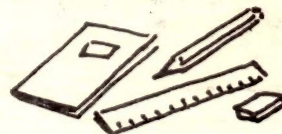
53 rom — 100 senger — toalett på alle rom
Grillstove — Møtelokaler — T.V.-rom.
Skreddersydde rom for utpakking.
Dusj — bad. — Stor garasje med heis til
resepsjonen.

Mest for pengene. — Bo godt på Saga.

Alkoholfritt.

Telefon nr. 81 180 — Tromsø.

Skole
materiell ?

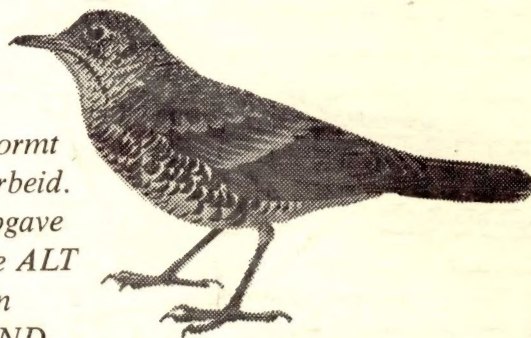
stikk innom

**FINNSNES
Bokhandel**

Finnsnes

«Et fremragende verk

bygget på et ganske enormt og solid vitenskapelig arbeid. Det er en pretensiøs oppgave for en håndbok å dekke ALT på et felt som dette, men Cappelens FUGLEHÅNDBOK gjør det, og gjør det dessuten på en så illustrerende, instruerende og opplysende måte at man neppe finner maken innen emnet. Boken fungerer dessuten som en oppslagsbok skal gjøre . . . det går an å finne fram i håndboken FØR fuglen har fløyet. Gode skolefolk: Et klassesett av denne håndboken synes, for undertegnede, å være en fin investering.»

Jan Bredo Nerdrum
i Norsk Skoleblad.

Cappelens FUGLEHÅNDBOK Europas fugler i farger

Av Bertel Bruun og Arthur Singer.
Norsk utgave ved Gunnar Lid.

Alt om fugler. 1600 fargebilder og 448 utbredelseskart.
I lommeformat. Kr. 38,—.

cappelen